

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

zelo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan svezor izvenredne nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati I. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7-50
na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Po katoliškem shodu.

Katoliški shod sicer še ni končan, a če bi ne bilo na ljubljanskih ulicah še nekaj več duhovnikov, kakor jih je navadno, bi nihče ne verjel, da zboruje v Ljubljani katoliški shod. To pomanjkanje vsakega zanimanja za posvetovanja o nadaljnjem delu duhovniške stranke potrjuje, da je bila nedeljska manifestacija res glavni namen celega katoliškega shoda in zavajanje Ljubljane cilj vsega klerikalnega napora.

Naskok na Ljubljano je bil odbit, tako krepko in odločno, da je prekosil naše lastne nade. Vedeli smo v naprej, da klerikalci ne bodo dosti opravili, a da ne bodo tako čisto nič dosegli, tega sami nismo mislili. — Žrtve in napori klerikalne stranke in njenih očitnih in tajnih pokroviteljev so bili zaman in klerikalni naval se je razbil ob zvestobi in kremenitosti ljubljanskega naprednega občinstva.

Vendar pa je nedeljska demonstracija klerikalne stranke resen opomin vsem napredno mislečim Slovincem. Ni nič čudnega, če spravijo duhovniki nekaj tisoč ljudi na noge. Na priredbo z zastavami in godbami, z narodnimi nošami in mašo, na priredbo, pri kateri nastopi cela vrsta škofov in prelato, na priredbo, pri kateri so cerkvene stvari spretne prepletene z zabavnimi, spravijo duhovniki vedno lahko lepo množico kmečkega ljudstva. To ničesar ne prinaša in nima pomena.

Ali nekaj drugega nam je pred očila katoliška parada. Moč klerikalne stranke, to smo videli v nedeljo, je podprta z veliko organizacijo. Duhovščina je še pravočasno spoznala, da vera in cerkev vendar ne zadostujeta, da bi ljudstvo vzdržali v duhovski odvisnosti. In da bi ljudske mase zamrežili, kar se da popolnoma in jih priklenili na klerikalno stranko, so ustvarili organizacijo, s katero so širokim plastem našega naroda zvezali roke in noge. Vse je dobro preračunano in če uspehi organizacij tudi niso tako povoljni, kakor so klerikalci pričakovali, čeprav so jo klerikalci z nekaterimi svojimi organizacijami popolnoma polomili, zato še organizacije vendar ne smemo podcenjevati.

Kakor vsi prejšnji katoliški shodi, tako ima tudi letošnji katoliški shod izrazito zavajevalen namen.

Naj sladke besede nekaterih govornikov in zvijačno pisarjenje klerikalnega časopisja nikogar ne premotijo. Končni cilj klerikalne stranke je bil vedno in ostane vedno, pridobitev popolne javne oblasti, pridobitev absolutnega gospodstva in popolno uničenje vseh in vsega, kar klerikalizmu ne služi.

Na posvetovanjih, ki sledijo nedeljski manifestaciji, bodo delali klerikalci svoje načrte za veliko in morda odločilno vojno, ki se vname prihodnje leto. Katoliški shod je priprava za prihodnje deželnozborske volitve na Kranjskem. Od teh je namreč odvisna vsa prihodnja veljava slovenskega klerikalizma. Sedanja večina deželnega zbora je namreč tako slabotna, da ji njo ni mogoče izhajati. To je tudi vzrok, da klerikalci ne marajo, da bi zboroval deželni zbor. Če je deželni zbor sklican, nima se, ker jih znajo klerikalci z vsakršnimi zvijačami preprečiti, navadno pa deželnega zbora sploh ni, tudi če je časa dovolj. Vlada deželnega zbora kratkoma ne skliče, da ne pridejo klerikalci v zadrego in da ljudstvo od klerikalcev ne more terjati računov o njihovem gospodarstvu. V tem oziru smo prišli tako daleč, kakor Hrvatje: Na Hrvaškem so ustavo razveljavili, na Kranjskem pa se je izgubila . . .

Začetek in konec vseh klerikalnih skrbi so prihodnje deželnozborske volitve. Katoliški shod, zlasti nedeljska manifestacija, so pokazali, kako važnost polagajo klerikalci na te volitve in kako se zanje pripravljajo. Z mnogoštevilno, v brezobzirni agitaciji izvečano duhovščino in z mnogoštevilnimi organizacijami pojdejo v boj, da podvržejo celo Kranjsko klerikalnemu gospodstvu. Njihova moč nad masami priprostega naroda je velika — s tem moramo računati in se pravočasno pripraviti, da odbijemo ta velikanski naval na napredne pozicije, ki nam ga obeta katoliški shod.

Mir na Balkanu.

Sramota Evrope.

Vesile mečkajo in ne morejo zmečkati. Odrinsko vprašanje še ni rešeno. Bolgarska in Turčija sta pričeli sami z direktnimi pogajanjmi. Kako daleč pa so ta pogajanja uspešna,

danes še ni mogoče reči in so tozadnja poročila iz Carigrada zelo dvomljive vrednosti. Tako poročajo iz Carigrada, da je neki odlični član turškega kabineta izjavil:

O stanju naših direktnih pogajanj z Bolgarsko ne morem ničesar reči, samo toliko lahko trdim, da je upati na ugodno rešitev. Zagrožena finančna bojкота se Turčiji ni treba bati, ker znašajo njeni tekoči prejemki mesečno en milijon funtov, kar zadostuje skupaj z majhnimi predjimi do aprila. Neki drug visok turški funkcionar je zopet izjavil: Odpoklicali bomo pravočasno svoje čete, če bodo dali Bolgari pri zopetnem zasedenju zahodne Trakije garancije za varnost muslimanskih prebivalcev s tem, da pripuste tuje vojaške atašeje v te kraje. Zopetno direktno pogajanje z Načovičem, ki je nobil po Dorevu, ki je dospel iz Sofije, važne instrukcije, se je naznani- lo veleposlanikom v soboto, vsled česar so ti sklenili, da za sedaj ne store pri porti nobenega skupnega koraka. Pogajanja se tičejo sedaj Lozengrada ter pričakujemo v ponedeljek (t. j. včeraj) odločilnih poročil glede Odrina.

»Journal« poroča iz Carigrada, da je sporočil neki diplomat iz skupine trozveze, da je Bolgarska pripravljena prepustiti Odrin Turčiji, da pa zahteva brezpogojno Lozengrad. Zdi se, da je Turčija pač pripravljena odstopiti severne pokrajine lozengradskega okraja, mesta samega pa noče odstopiti. Kar se pa tiče nadaljne brzotjavke, se nam zdi popolnoma neverjetna, ker pravi: Avstro - Ogrska podpira ta pogajanja, da omogoči Bolgarski, da s pomočjo Turčije zahteva Kavalo in mejno regulacijo s strani Srbije. To je baje tudi vzrok, da grško - turška pogajanja še niso končana. Medtem ko dela Avstro-Ogrska na turško - bolgarskem sporazumu, se trudi Nemčija, da se doseže grško - turški sprazum.

O pogajanjih Načoviča s porto, piše »Berliner Zeitung am Mittag«: Direktna pogajanja med Načovičem in porto so bila v toliko uspešna, da sta novi turški vojni minister in vrhovni poveljnik turške vojske odpotovala v Odrin, kjer se bodo vršila z bolgarskimi vojaškimi delegati in Enver begom nadaljna posvetovanja, zlasti glede odpoklicanja čet.

Medtem pa so regularne turške čete popolnoma v nasprotju s strik-

nimi zatrdili porte zasedle Dedeagač in Gumuldžino ter imajo torej v rokah vso obal Trakije ob Egejskem morju, ki jo je londonska pogodba prisodila Bolgarski.

In vesile vidijo in molče.

Otvoritev novega dravskega mostu v Mariboru.

V Mariboru, 24. avgusta.

V nedeljo ob 3. uri popoldne je izročil nadvojvoda Friderik novi, krasni dravski most v našem mestu splošnemu prometu. Postavila je ta most država z milijonskimi stroški in namenjen je za olajšanje prometa ne le med obema deloma mesta Maribora, ki ju veže, temveč tudi med obema deloma obširnega mariborskega okraja. Otvoritvena slavnost torej ni veljala samo mestu Mariboru, temveč tudi bližnji in daljni slovenski okolici. Plačali niso mostu samo nemški, temveč v odlični meri tudi slovenski davkoplačevalci. A pri otvoritvi mostu je bil slovenski življenj postavljen popolnoma v ozadje.

Niso bile vesele misli, ki so me obhajale, ko sem hodil po slavnostno okrašenih ulicah proti slavnostnemu prostoru. S hiš je vihralo na stotine frankfurtske, meščanstvo, osobito mlajše, se je postavljalo z nemškimi znaki in trakovi. Saj je župan Schneider iztuhlal neki sklep mestnega sveta z dne 14. decembra 1908. s katerim je v smislu zakona z dne 23. decembra 1871, dež. zak. št. 2 iz l. 1872., § 66. »iz ozirov na javni red in mir« prepovedal razobešanje »vseslovanskih« zastav in nošnje »vseslovanskih« znakov; prajzovske frankfurtske in nemškonacionalni znaki niso bili prepovedani, ergo, Mariborčani, okrasite se z njimi! Nemškonacionalno izzivanje in domišljija sta slavila včeraj v našem mestu celi triumf!

In — Slovenci smo precej pripomogli k temu. Mariborska klerikalna »Straža« je zavzela pred priložnost 14 dnevi povsem pravilno stališče, da se morajo tudi Slovenci udeležiti in vpoštevati pri otvoritveni slavnosti. Po »Straži« sta priobčila enake članke »Slovenec« in »Slovenski Gospodar«. Klicalo se je v

njih kmečko ljudstvo v Mariboru, napovedalo demonstracije, ako se ne bode slovenskih želj izpolnilo, ostro prišlo magistrat, okrajnega glavarja in namestnika. Mariborsko Nemštvo je postalo pozorno. Istinito, prijetno bi ne bilo nemško - nacijsko gospodarjenje mesta Maribora, ako bi na tak dan pred visokimi in najvišjimi gosti pokazali Slovenci, da imajo tudi v Mariboru domovinsko pravico, da zahtevajo v mestu, katerega gospodarski rede, vpoštevajo in spoštovanja. Zato so na »Stražine«, »Slovenčeve« in »Gospodarjeve« članke ostro odgovorili in pozivali mariborsko Nemštvo na branik. »Ven z nemško trobojnico od hiše do hiše«, je klicala »Marburger Zeitung«. Na to so vodilni naši klerikalni politični krogi šli še dalje. Oznanili so, da se bodo Slovenci zbirali pri Cirilovi tiskarni in pri kolo-dvoru ter bodo skupno pozdravljali nadvojvodo; kar se slovenskih zastav tiče, je pisala »Straža« v vele-oficijoznem članku, da je vlada zakazala mariborskemu županu, da naj policija ne ovira razobešanja slovenskih trobojnic, oziroma, da bo višja politična oblast na pritožbe Slovencev razobešanje dovolila.

No, in kaj je bilo? Prav tako, kakor je napovedal previdnejši »Slovenski Narod«, ki ni zaupal temu klerikalnemu nacijskemu brambarizaranju. Na pozive farovških listov je privrel v Maribor še več kmečkega ljudstva, kakor bi ga že bilo itak prišlo; tvorili so štafazo nemškemu meščanstvu in pomagali so onim, ki so jih zasmehovali s frankfurtskimi, celo do lepih zaslužkov. Ko se je pa peljal nadvojvoda mimo, je to ljudstvo molčalo ko grob in razven par živio - klicev ni bilo slišati in videti nobene, v »Straži« napovedane manifestacije slovenskega življa. Izkazalo se je celo, da je bil omenjeni »Stražin« članek, v katerem se je napovedovalo dovoljenje slovenskih zastav in postopanje vlade proti nezastavljenemu nastopu mariborskega magistrata, groba mistifikacija občinstva. Govori se, da so poslali klerikalci h glavarju intervenirali v tej zadevi — nekega pisarja kot »odposlanca« Slov. kmečke zveze. A v Mariboru imamo še slovensko - klerikalne stranke, škofa dr. Napotnika, imamo dva državna poslanca, dr. Korošca in dr.

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

Ko sem pozdravil Jeffriesa ter površno pregledal na pisalni mizi napokipena pisma, sem odšel čez hodnik ter odprl vrata Connersovega ateljeja. Kakor navadno, je stala nedokončana slika na stojalu, toda umetnik ni sedel pred njo. S sten so me gledale slike, žareče od fantastičnih barv, nad kipom Poejevimi se je dvigal krokar. In zdelo se mi je, kakor da bi me pozdravljali z jeznim rezanjem. Ker sem bil sam, sem se zatopil v misel, zakaj da ima umetnik tako posebno veselje za tega apostola pesimizma, ter sem študiral izraze, ki jih je dal slikam, ki so obdajale kip. Tri slike so bile in vse so predstavljale chevalierja Dupina, značilno postavbo, ki jo je zelo občudoval.

Ko sem stoji čakal, je prišel Conners iz spalnice ter me pozdravil s smehljajem. Na njegovem obrazu sem videl, da me je z veseljem sprejel. Njegov resni pogled na mi je pričal, da je razumeval, zakaj ga toliko časa nisem obiskal, in da je s sočutjem mislil na me.

»Vendar vas zopet vidim, dragi prijatelj!« je vskliknil veselo. »Jaz vas sem, kakor si pač lahko mislite, prav pošteno pogrešal, in bi vas obiskal, če bi bili sami. V krog vaše rodbine pa se nisem hotel vrniti; žalost se je vendar predvsem tikala vaših dam, in tako sem si mislil, da prenašate v njihovi družbi bolest. Ženski se rad ogibljem.«

Nehote sem pogledal na stene, kjer so nimfe in sirene, neoblečene in moderne boginje kazale vse krasote svojega ženskega telesa. Opazil je moj pogled ter uganil moje misli. »Te ne spadajo med nje,« je rekel ter z nasmehom pokazal na slike. »Vsaj vendar poznate izkazanje svetega Antona? Samozatajevanje koristi možu; te smem ljubiti drugih ne.«

Iznenadila me je mračna resnoba, ki se je kar naenkrat pojavila v njegovih očeh. In napeto sem ga gledal. Toda kar v hipu se je zopet popolnoma izpremenilo njegovo li-stvo.

»Kje ste bili vi?« je vprašal. Povedal sem mu o našem potovanju. Ker sem pa videl, kako pošteno je čustvoval z nami, sem omenil tudi žalost moje žene, globoko žalost, ki je skoraj ugonobila mrs. Barrister. Pustil je, da sem brez prenehanja govoril.

»Poznam slučaj,« je rekel nato. »Tu so vsa poročila časopisov. In ko sem jih urejeval, sem si napravil tu-

di potrebne notice. Skrbno sem študiral vso zadevo ter se vprašujem, koliko vi veste o tem?«

»Po mojem mnenju je zadeva, iz- vzemši usode nesrečnega strica moje žene temeljito pojasnjena.«

»Sedite,« je rekel ter me z novim in večjim interesom pogledal v oči. »Vi si niti ne mislite, kako zelo me taki dogodki vznemirjajo. Jaz sem pač sposoben, da si natančno razložim kak zločin, kakor hitro so odkriti bistveni dogodki. Najprej sklepam iz tega; nato poiščem, ko sem popolnoma prepričan o resničnosti teh sklepov, dokazov, na katere jih lahko opiram. Moram na ta način postopati, ker se nikdar ne motim. Zadeva ni v nikakršni zvezi s somnambulizmom, telepatijo ali kako drugo okultno znanostjo; nič drugega ni nego zavest prave zveze opisan- nih dogodkov, ki z nepobitno gotovostjo brez mojega sodelovanja nastane v meni.«

»Ne razumem vas popolnoma,« sem pripomnil.

»Če se mi povedo gotove številke,« je odgovoril, »tedaj se vrši proces seštevanja hipoma in zanesljivo. Če se mi sporoče gotove posameznosti, tedaj se mi v duhu grupirajo na način, da mi postane jasen pomen teh posameznosti za vso zadevo. Vi ste ves v skrbi, ker trpe vaši najbližji sorodniki vsled sramote, ki jo je povzročil zločin, katerega je obtožen doktor Haslam, in ker ne morete

najti nikakršnega sledu o njem. — Ali naj vam pomagam?«

»Ah, pomagajte mi, če morete!« sem vzkliknil prav od srca. »Ali sklepate iz dejstev, ki ste jih čitali v časopisih, da je mrtev?«

»Manj iz dejstev, ki so v časopisih,« je odgovoril Conners, »nego iz drugih, katerim se ne more ugovarjati, sklepam, da je mrtev. Bil je mož, katerega značaj sta življenje in poklic okrepila, ki je bil natančno znan vsem sosedom. Če je izvršil zločin ali ne, on ni bil mož, ki bi pobegnil. Bil je zdravnik in popolnoma jasnega razuma — tak mož poišče vsako priliko, da pojasni vsako svoje dejanje, kakršnokoli naj bo; ne izogiba se tej priliki. V kakršnikoli zvezi z umorom je bil, on bi ostal, da opraviči čin ali pa da odvrne od sebe sumnje.«

»Vsekako bi to odgovarjalo njegovemu značaju,« sem vzkliknil vznemirjen.

»Čeprav bi morda pobegnil pod vtiskom groze, ki je navdajala vso njegovo osebo,« je nadaljeval Conners, »pozneje bi se prav gotovo javil oblastim. Mrtev je, ali pa ga imajo nekje proti njegovi volji zaprtega. Ker pa je poslednje skoraj nemogoče, sem nehoti prepričan, da je mrtev.«

»Vi torej mislite, da se je sam usmrtil?« sem vprašal.

»O tem sem najprvo začel dvomiti,« je odgovoril Conners zamišljeno, »in v vašem interesu nisem mogel storiti nič nujnejšega, nego da

sem stvar preiskal. Naloga ni bila težka. Čemu naj bi doktor Haslam pobegnil iz svoje hiše, da bi se usmrtil? Kot zdravnik bi imel dovolj sredstev, da se na lep način usmrti. Dejstva, kakor so jih poročali, je težko spraviti v zvezo. Umora nesposoben mož stori kaj takega, mož pa, ki je nesposoben strahopetnosti, pa pobegne. Mož, ki je o neumnosti samomora več nego prepričan se utopi v reki ali v morju, način smrti, v svrhu katere mora iti več kilometrov po obljudenih prostorih, razsvetljenih glavnih cestah v domači obleki, dočim bi imel strup ali revolver vendarle bližje na razpolaganje. To nasprotuje logiki, ki ga je vodila vse njegovo življenje. Žena je bila v zgor-njem nadstropju njegove hiše s puško ustreljena; doktor Sadler je bil v pritličju ter govoril s slugo. Od vsakega člana družine, razen storila in njegove žrtve, se more dokazati, da ni bil na kraju zločina. In v tem hipu, kakor se je kontroliralo, je izginil doktor Haslam, in od tega časa nimajo več sledu o njem.«

»Da,« sem pripomnil, »in doktor Sadler ga je videl hip nato, ko je bil izvršen zločin.«

»Pravi on,« je odgovoril Conners s poudarkom, »in nihče se ni spomnil, da bi dvomil o tej izpovedi. Policija sicer ne verjame tako rada.«

(Dalje prihodnjik.)

Verstovška, imamo celo vrsto kanonikov in bogoslovskih profesorjev, ki jih klerikalna stranka smatra za svoje voditelje... Vsa ta gospoda v narodnih stvarih ne najde pota na vlado. V »Narodnem domu« so se tudi zanesli na članek »Straže« glede zastav; ko jim je policija razobseženje prepovedala, so se obrnili brzojavno na namestnika, seveda zastoni. Razobesili pa so vendar okoli 2. ure dve mogočni slovenski trobojnici. Viseli niste dolgo, ker ju je dala policija odstraniti. Na Cirilovi tiskarni in na duhovniških hišah pa sploh niso niti poskusili slovenskih zastav razobesiti, kar bi bilo vendar naravno od glavnih taborišč spodnještajerske slovenske politike!

Se več. Ne le, da se je od »Straže« in »Slov. Gosp.« napovedani nastop Slovencev docela ponesrečil, ni bilo na lici mesta niti duhovniških niti posvetnih aranžerjev. Ni bilo videti niti državnih, niti deželnih poslancev, prepustili so vse Nemcem in — Žebotom. Edini Pišek je nastopil na kolodvoru — in še tam je vlada spretno spravila v njegovo spremstvo dva nemškutarska župana iz okolice. Škof dr. Napotnik je imel za županom ob otvoritvi dolg, popolnoma nemški govor. Čast mu!

Žalosten rezultat vsega je: **Klerikalni naši voditelji so nam pripomogli do velike blamaže in osmešenja.** Bolje bi bilo, da bi pustili vse skupaj pri miru. Naše politično zavvedno ljudstvo se lahko iz te blamaže nauči, kdo ga vedno izda, če je treba nastopiti, kdo se boji in se noče zameriti vladi in kdo igra z njegovo častjo frivočno igro. Kajti jasno je, da so klerikalci tičali v tej aferi za vlado vred pod eno odejo, da so kričali samo zato, da bi nasuli javnosti peska v oči. Zato so izostali vodje in so imeli vodstvo — Žeboti. Zato tudi niso pustili, da bi sodelovali pri aranžmaju te »demonstracije« slovenski narodnjaki, kajti potem bi se jim lahko videlo v karte. Kaj je Korosem, Verstovškom in Napotnikom do tega, če se Slovenstvo blamira?

Nadvojvoda Friderik se je pripeljal v Maribor s koroškim brzovlakom iz južnega Tirolskega, kjer je inspiciral vojaštvo. Na južnem kolodvoru, ki je bil okusno okrašen, so ga pričakovali namestnik grof Clary, deželni glavar grof Attems, korni poveljnik graški Leithner, župan dr. Schmiderer, glavar dr. Weiss, slovenska okoliška župana Pišek in Lorber, poslanec Wastian, nemškutarska župana iz okolice Schäffer in Scheweder, častna stotinja 26. pešpolka, častniki in dr. Nadvojvoda je nagovoril večino gospodov in je med drugim vprašal župana Piška in Lorberja, ki sta ga pozdravila slovenski, v nemškem jeziku po stanju letine v okolici.

Na to se je nadvojvoda odpravil v spremstvu župana dr. Schmidererja, podžupana in drž. posl. Wastiana ter ostalih vojaških in civilnih dostojanstvenikov v avtomobilih k mostu. Tam sta ga nagovorila župan dr. Schmiderer in škof dr. Napotnik, na kar se je izvršilo cerkveno blagoslovljenje ter je nadvojvoda po kratkem nagovoru predal mostu prometu. Šel je prvi čez in v spremstvu mnogobrojnih častnikov in civilistov. Ljudstva se je nabralo na Glavnem trgu ogromno število. Na slavnostnem prostoru samem, ki je bil flankiran z visokimi mlaji, okrašenimi s frankfurtačami, deželnimi in cesarskimi zastavami, je pa bilo zbrano vse, kar je v nemškem Mariboru odličnega.

Na magdalenski strani mostu so pozdravila nadvojvoda belo oblečena dekleta in neka gospodična Bibus mu je izročila velik šopek cvetlic; nadvojvoda se je prijazno zahvalil in podaril dekletu v spomin zlato zaponko z briljanti. Zelo je zanimal visokega gosta lep razgled z mosta po celi okolici in po mestu.

Ko se je vrnil na Glavni trg nazaj, je nagovoril celo množico duhovnikov, častnikov, županov, uradnikov in inženirjev. Potem se je peljal k škofu na kratek obisk, vzel čaj pri okrajnem glavarju in okoli 6. ure se je podal z namestnikom Claryjem v avtomobilu proti Gradcu.

Štajersko.

K popravku drž. posl. dr. Verstovška v sobotnem »Slov. Nar.« pripominjamo: Mi smo dobili dopis o tozadevni Verstovski intervenciji pri lipniškem okrajnem glavarstvu od Sv. Duha na Ostrem vrhu in sicer od osebe, ki ji več verujemo, ko poslance Verstovšku. Popraviti se da s famoznim § 19. vse razum čevljarškega računa, to ve tudi Verstovšek in zato nadleguje javnost s popravki. Zakaj pa ni poslal popravka tudi

v zadevi onega abiturienta, ki mu je pisal, da on kot poslanec podpira samo klerikalne dijake in da ne ve, če je že kot gimnazijec uganjal klerikalno politiko?

Ponovna pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. »Tagespost« javlja, da bo v sredi septembra namestnik grof Clary znova poskusil pogajanja za delazmožnost štaj. dež. zbora. Ako tudi takrat ne bo uspeha, bo deželni zbor razpuščen in se vrše koncem novembra ter začetkom decembra nove volitve.

Na naslov c. kr. okrajnega glavarstva v Celju. V laškem okraju imamo sedaj že nad 8 mesecev pasji kontumac. Društvo za varstvo domačih živali se je že pritožilo proti temu in dobilo nepovoljen odgovor. V brežiškem in ptujskem okraju je baje v zadnjem času steklo več psov, zato je pri nas kontumac. Med temi okraji in našim sta po dva in trije (celjski, kozjanski itd.), kjer ni zapovedana mučitev psov, v daljnem laškem okraju je pa izjema. — Gospodje pri okr. glavarstvu, kaj pa je to? Prosimo in zahtevamo, da se napravi enkrat že temu krivičnemu kontumacu konec! — Za vraga, hlapec ki udari konja, ni manj hudoben, kot ti ljudje, ki mučijo uboge pse že toliko mesecev! In občine! Dajte vendar, podrežite malo te komode gospode!

Kako pišejo slovenski klerikalci in nemškutari o sokolstvu. V »Straži« pravi neki ptujski dopisnik (znani prismuknjeni »profesor«): »V nedeljo bodo šli liberalni škriči in sokoliči v St. Janž...« (V nedeljo 24. avg. sta namreč priredila mariborski in ptujski »Sokol« zlet v St. Janž in klerikalci morajo seveda to prireditve oplovjati, ne da bi jih kaj brigalo.) In v »Marb. Zeti« psuje neki nemškutar od Sv. Lenarta tamonjske Sokole, češ, da so družba za porabo rdečega platna. Bratje se vedno najdejo.

Iz Trbovelj. V »Dnevu« so se dne 22. t. m. naši dijaki široko razkorčili zaradi notice v »Narodu« radi cvetličnega dne. Mi nismo hoteli vendar ničesar drugega konstatirati, nego samo suho, žalostno dejstvo, da se naše dijaštvo ženskega in moškega spola iz zgolj osebnih mrženj do nekaterih prireditev ni hotelo udeležiti tega dneva in to potrdijo sami. Seveda se visoki gospodiči ne smejo družiti z »deklami«, kakor so imenovali naše vrle gđ. sodelovalke in kar smo še le sedaj zvedeli. To je lepa olika in hvala za trud našim cenjenim gospicam, ki so se morale same truditi, dočim se udeležuje po drugih krajih takih narodnih prireditev vsikdar tudi dijaštvo. Kar se tiče nemškega govorjenja trbovske inteligence — kar z imeni na dan — se bode vsaj vedelo, kdo so tisti narodnjaki. Glede drugih predbacivanj je vse skupaj smešno in otročje, kajti dopisniki ne bodo v Trbovljah zidali Sokolskega doma, ker to bodo že storili drugi v to poklikani moške in kadar bode naše postrtovalno dijaštvo prispevalo nekaj tisočakov za zgradbo. To se bode tudi gotovo zgodilo, saj so tudi sedaj — po našem indirektnem posredovanju zložili za družbo velikansko vsoto 10 K, kar nas res iskreno veseli, da smo jih k temu blagemu činu takorekoč primorali. Dalje se nam ne zdi vredno prerokanja. Pika.

Iz Vizmetinec pri Ormožu. Natakarcica v Štamparjevi gostilni zelo rada vsiljuje Südmarkine vžigalice in če jih kdo odkloni, dela prav neumne opazke. Gosp. Štamparja, ki se je včasih prišteval med narodnjake, prosimo, da svojo natakarcico pouči, kako se ima obnašati napram zavednim Slovincem.

Iz St. Jurja ob Južni železnici. Volitve občinskega zastopa v trgu St. Jur ob Juž. žel., ki so se vršile v sredo, dne 20. avgusta, so se izvršile za narodno stranko še precej ugodno. Doslej so vladali klerikalci v občinskem zastopu skoraj neomejeno. V drugem volilnem razredu, ki je bil doslej posestno stanje klerikalcev, so se naprednjaki resno poskusili s klerikalci. Ker volita s trgov dveh kmečkih soseski, tržani niso prav zaupali na zmago in jih je mnogo izostalo od volitve. Kljub temu je bil izvoljen eden skupen kandidat (Črnovšek) in 5 klerikalnih le s pičlo večino 16 glasov. V prvem volilnem razredu so imeli naprednjaki zanesljivo večino in so bili 4 naprednjaki z večino glasov izvoljeni. Dva volilca pa nista pravočasno izvedela, da se je napredna kandidatna lista v zadnjem času z ozirom na izid v 2. razredu nekoliko spremenila. Zato dva napredna kandidata nista dobila večine, ampak enako število glasov kakor dva klerikalna kandidata in je odločil žreb za naprednjaka Brežnika in za od klerikalcev v prvem, od

naprednjakov pa 2. razredu kandidiranega zdravnika dr. Ipavica, o katerem doslej ne vemo, da bi ne bil naprednjak. Mora se torej smatrati, da ste klerikalna in napredna stranka v trškem zastopu, ki ima le dva volilna razreda, številno enako močni. Brez volje naprednjakov se torej ne bode nič moglo ukreniti. Tudi župan more le kompromisnim potom izvoljen biti. Vsled tega je položaj naprednjakov tržanov s temi volitvami nasproti dosedajšnemu razmerju zboljšan. Ker so naprednjaki tudi pri okoliških volitvah znatno napredovali, očitno izgubiva klerikalna stranka tudi v St. Jurju trdna tla.

Sv. Barbara v Slov. goricah. 18. t. m. je umrla gospa Marija Kranjc, roj. Ahman, c. kr. poštarica, posestnica in soproga trgovca Josipa Kranjca v 30. letu po dolgi mučni bolezni na obistih. Predraga rajnica je bila zelo priljubljena pri vseh slojih prebivalstva, kar je svedočil njen imenitni pogreb s krasnim petjem in njeno rakev je kinčalo mnogo prelepih vencev in šopkov. Ljudstvo ji je hvaležno kot c. kr. poštarici, ker je bila zelo postrežljiva v svojem vestnem uradovanju, ki ga je lepo opravljal z največjo natančnostjo celih 10 let. Svojemu dragemu soprogu bila je največja pomoč v trgovini in skrbela s svojim neutrudljivim delovanjem za njegov blagor, veselila se je vsakega napredka, pa tudi delila je srčno bol s svojimi dragimi. Ostavila je žleznega sinka, ki bode zelo in bridko pogrešal svojo zlato mamico. Z svojimi domačimi je preživela najlepše dni v srčni zvezi in jo tudi tem bridkeje pogrešajo, ko je bila najstarejša hčerka in v prostem času opora gospodinjstva. Blaga rajnica ni pustila nobenega reveža brez darila oditi, vedno je rekla, siromak mora tudi živeti. Bog ji povrni obilokrat!

Drobne novice. Konjiški okrajni zastop je vsled prepričanja med nemško večino, vsled katerih ni moglo priti do konstituiranja, razpuščen. Za vladnega komisarja je nastavljen loški graščak Franc Possek, član nemške večine. Za Slovence ima ta razpust v toliko pomen, da je zopet padla ena opora konjiške nemškutarije. — Iz Slivnice poročajo, da je zgorel skedenj in z njim tudi hiša posestnika Komatterja. Zažgali so otroci. — Od Sv. Marjete na Dr. p. Tu je padala v sredo dne 20. avgusta toča in je napravila precej škode. Hud veter je pa poškodoval sadovnjake in brajce. — V Hočah se je poročil železniški uradnik Jože Bradač z gđ. M. Pieiferjevo, hčerko znanega izdelovalca gospodarskih strojev. — V Lenu pri Ribnici je udarila strela v šolsko poslopje in ga precej poškodovala — in to navzlic strelodova. Sreča, da ni bilo otrok v šoli. — Iz Ljutomer. Volitve v okrajni zastop se vršijo 29., 30. in 31. avgusta. Slovenci, vsi na volišče! — Obesil se je v Bezovju pri Konjicah neki 84 let stari gostac in sicer zato, ker se ga drugače ni hotela smrt usmiliti.

Koroško.

Tatvina v odvetniški pisarni. V pisarni odvetnika dr. Messnerja v Celovcu je ukradel do sedaj še neznan tat v noči od sobote na nedeljo 1000 K.

Hydropian na Vrbskem jezeru. Pilot Hold je izvršil v zadnjih dneh več letalnih poskusov nad Vrbskim jezerom. Vsi poskusi so se izvršili obnesli. Poskusom je prisostvovala zelo številna množica domačinov in tučev.

Ponesrečen planinec. K nesreči prof. Rudolfa Mittermanna iz Beljaka poročajo še sledeče: Prof. Mittermann je nameraval v premstvu treh drugih planincev prekoračiti Pönsnerjevo sedlo in priti v Bambergerjevo koč. Pot je sicer zavarana, vendar pa zelo nevarna in le za dobre planince. Ko je hotel profesor Mittermann splezati po lestvi čez neko steno je opešal in se vrnil z lestve, da si nekoliko odpočije. Nosi se zelo težak nahrbtnik. Ko si je zbral nove moči, je poskusil zopet plezati. V višini kakih 150 m se je nenadoma izpuštil z obema rokama in padel v prepad. Pri padcu je zadela enega tovarišev v nahrbtnik in malo je manjkalo, da ga ni potegnil za sabo. Tovariši so ga našli v globokem jarku v grmovju. Ležal je na obrazu in ni imel nobene rane. S početa ko mislili, da je v globoki omedlevici, toda kmalo so se prepričali, da je mrtev. Zdravnik je konstatiral, da je umrl vsled pretresa možgan. Truplo so prepeljali najprej v Wolkendorf in od tod v Pottendorf na Nižje Avstrijskem.

Primorsko.

Iz policijske službe. Policijski komisar Ivan Mraz v Dubrovniku je premeščen k policijskem ravnanstvu v Trst.

Redna zveza med Trstom in Porečem. Deželni odbor istrski je prosil trgovsko ministrstvo, da bi se ustanovila redna parobrodna zveza med Trstom in Porečem in sicer dvakrat na dan.

Laški interesi. Laški listi pišejo cele jeremijade zaradi znanega odloka tržaškega namestništva glede odslovlitve, tujih, posebno laških podanikov, iz javnih služb. Ta odlok, ki je popolnoma pravičen, jih je silno poparil, kajti nikdar niso Lah pričakovali tako odločnega nastopa. Smatrali so se za neomejene gospodarje, uverjeni, da se jim mora vse ukloniti in da lahko delajo kar hočejo. Toda njihovo gospodarstvo je minulo. Predobro so gospodarili po primorskih mestih in zadnji čas je, da se ustavi sebično delovanje teh narodovih pijavk. O lamentacijah nemških listov tržaških in drugih smo že pisali. Sedaj so se potegnili za svoje bratce v Trstu in v še neodrešeni avstrijski provinci Lahi, češ, da so to njihovi interesi. »Stampa« v Turinu piše, da se morajo sedaj Lah vmešati tudi v notranjo politiko Avstrije, ker gre v tem slučaju za laške podanike, katere mora Italija varovati povsod. Naloga Italije je, da natančno preišče celo zadevo in ukrene na to primerne korake na Dunaju. Dalje obeša list celo zadevo na veliki zvon avstrijske laške vnanje politike in pravi, da je tržaški namestnik gotovo poslušal koga, kateremu je veliko na tem, da se razmere med Avstrijo in Italijo ne zboljšajo, kar želi sam sivi častitljivi cesar na Dunaju. List »Sera« v Milanu piše: Vselej, kadar se izkaže v kakem avstrijskem mestu Italijanom kaka ljubeznjivost, se najde drugo, v katerem se istočasno Italijane žali. To je avstrijska specialiteta, ki je postala metoda, dasi trdijo nekateri avstrijski diplomati, da je to samo slučaj. Ker je absurdno misliti, da bi izdalo namestništvo tako važno odredbo brez navodila ali vsaj potrdila centralne vlade, mora biti na Dunaju neka komarila, ki poskuša vedno prijateljske vezi med Italijo in Avstrijo kolikor mogoče oslabšati. Cela Italija je razburjena. Podobno in v tem smislu pišejo tudi drugi italijanski listi in pridno sekundirajo laškemu Židu na Goldonijemem trgu in njegovim zvestim pristašem nemškim listom. Resnica pa je in ostane, da so Lah dobili kar so zahtevali namreč Trst — Tržačanom.

Senzacionalen umor pri Sv. Jakobu v Trstu. V Trstu je zalotil delavec drž. železnice Peter Ražen svojo ženo v spremstvu njenega ljubčka nekega kapitana parobrodne družbe Tripkovič v kavarni Tomaso. Žena, ki je še zelo mlada in ki se je poročila že pred šestimi leti in ima 3 otroke, je bila možu že delj časa nezvesta. Večkrat sta se že sprla in tudi ločila, vendar je dobri mož ženo, ko je bila od ljubčka zapuščen, zopet vzel k sebi. Toda poboljšala se ni. Povodom te zadnje nezvestobe se je mož tako razburil, da je sklenil napraviti temu pasjemu življenju konec s tem, da ubije ženo. Sledil je nekoliko časa nezvesti ženi z njenim ljubcem in se je nato podal domov. Raznava žena, ki je bila tudi strežajka v mestni bolnišnici se je zlagala možu, da gre v bolnišnico in da se morda vrne zvečer. Toda mesto da bi šla v bolnišnico, je šla s svojim kapitanom, zvečer pa je poslala domov neko Emilijo Bizjakovo, da je spala pri njenih otrokih, med tem ko se je ona zabavala. Mož je prišel domov, v ženi postelji je ležala Emilija Bizjakova, katero je imel on za svojo ženo. Poleg nje je ležala tudi neka Ana Maraspinova, sorodnica nezveste žene, ki je prišla v Trst po otroke nesrečne zakonske dvojice. Mož je stopil k postelji, kjer je spala Emilija mesto njegove žene. Udaril jo je s polenom parkrat po glavi in jo nato petkrat ustrelil v obraz. Nesrečna žrtev zakonske nezvestobe je ostala seveda na mestu mrtva. Ko je Ražen spoznal svojo zmožnost se je bridko razjokal in šel z Maraspinovo takoj na policijo, kjer je vse priznal. Maraspinovo so pustili domov, da oskrbi otroke. Ražna pa so zaprli. Tudi nezvesta žena je šla, ko je čula o nesreči na policijo. Po zaslišanju so jo izpustili na prost. Pogreb nedolžne žrtve se vrši danes.

Francoška jahta »Ville de France« je priplula včeraj v Trst. Jahta ima 206 potnikov in 106 mož posadke. Družba se vozi po Sredozemskem in Jadranskem morju, da si ogleda razne kraje.

Vrnitev rezervistov. Včeraj je pripeljal Lloydov parnik »Nippon« iz

Gruža v Trst 1651 rezervistov, ki so se odpeljali od tod s posebnimi vlaki na svoje domove.

Nesreča v Škedenju. V Škedenjskih plavljah je povozil tovarniški vlak delavca Marka Perhava iz Čakavca. Kolesa so truplo ponesrečena popolnoma pretrgala. Kdo je nesrečo zakrivil še ni dognano.

Goriško porotno zasedanje se prične v soboto 20. septembra. Pri tem zasedanju se bo vršila tudi zanimiva obravnava proti zloglasnim mednarodnim ponarejalcem denarja, ki so sedaj v goriških zaporih.

Umor. — Nezvesta nevesta. V Kaspi pri Reki je živila mlada lepa kmetica Marija Šmariceva. Bila je zaročena z nekim Antonom Kranicem iz Matulj in v kratkem bi se bila morala vršiti poroka. Prišel je v nedeljo v vas neki nemški turist in se je spznanil s Šmaricevo. Po daljšem pogovoru ga je spremilo dekle v bližnji gozd. To je izvedel ženin. Oborožil se je z nožem in jima sledil. V gozdu je napadel nevesto — nemški turist, katerega ime še ni znano je strahopetno pobegnil in ji prerazal z nožem vrat. Nato jo je vrgel na tla in jo je popolnoma razrezal in razmetal njene ude na vse strani po grmovju. Morilca, ki dejanje prizna, so zaprli.

Pogreb grofa Lanjusa, ki je padel kot žrtev pri nesreči povodom poskusnega streljanja na mornariškem strelišču pri Pulju se je vršil včeraj popoldne ob izredno veliki udeležbi. Mesto je bilo v žalnih zastavah. Konkult je vodil podadmiral vitez pl. Kohen. Sledile so mu pod poveljstvom konteradmirala Hausa vojaške čete, med katerimi je bila tudi častna stotinja nemške vojske ladje Goeben. Krsta je bila položena na lafeto, katero so peljali mornarji. Bila je zavita v avstrijsko zastavo in obdana s častno stražo. Spreveda so se udeležili zastopniki avstrijskega in nemškega cesarja, avstrijskega prestolonaslednika in vseh vojaških in civilnih uradov. Po pogrebu so šle čete brez običajnega defiliranja v svoje vojašnice in na ladje.

Starši, dajte otroke v realko.

Docela neupravičeno pošilja danes ogromna večina staršev svoje sinove v gimnazije. Realko pa se smatra še vedno kot srednje šolo druge vrste. Da temu ni tako najnavedem sledeče podatke:

Realka ima namen podati višjo, splošno, zase zaključeno naobrazbo s posebnim ozirom na matematičninaravoslovne vede (realistični predmeti), goji pa tudi poleg zgodovine in verouka žive, praktično koristne jezike (francoščina in laščina).

Prednost realčne vzgoje pred gimnazijsko postane takoj očitna, če primerjamo učna načrta obeh šol z ozirom na število tedenskih ur. Na gimnaziji se uporablja na teden 164 učnih ur za humanističen pouk in samo 56 ur za realistične predmete. Na realki pa 97 tedenskih učnih ur za humanistične in 108 ur za realistične predmete. Torej tvori ta realki humanistična in realistična vzgoja res harmonično celoto, — ker se skoraj izenačita — dočim obstoji na gimnaziji v tem pogledu velikanška razlika. Na gimnaziji se poučujeta latinščina in grščina (stara ali klasična jezika) 76 ur na teden, dočim se poučujejo moderni jeziki na realki le 41 ur na teden. Torej uporablja realka na teden celih 35 ur manj za učenje tujih jezikov kot gimnazija. Le zgodovina in učni jezik sta na obeh šolah v isti meri zastopana.

Od realističnih predmetov se uči le zemljepis na obeh šolah v enaki meri. Vsi drugi realistični predmeti se pa uče na realki mnogo temeljiteje tako z ozirom na obseg časa, kakor tudi tvarine.

Predvsem **matematika**, ki razvija razsodnost in podaja hkrati tudi mnogo važnega znanja za praktično življenje. **Fizika** ali **naravoslovje** se istotako temeljiteje goji. To je ona veda, ki nudi učencu razumevanje za obvladanje naravnih sil in ga doivaja do prepričanja njih **zakonitega** delovanja. **Kemija**, ki je na gimnaziji prava pastorka, se uči na realki 6 semestrov. S tem dobi realc prav temeljito razumevanje za važne pojave v vsakdanjem življenju, ki se doigravajo v gospodarskem in industrijskem obratovanju. Tudi **priradpis** se uči na realki eno leto več ko na gimnaziji in je že radi obširnega znanja kemije mnogo temeljitejši. **Geometrično risanje** in **opisna** (deskriptivna) **geometrija** se na gimnaziji sploh ne uči, dočim sta zastopana ta dva važna predmeta na realki s 15. urami na teden. In ravno ta panoga geometrije je posebno važna, ne le za praktično življenje (po-

trebuje jo vsak obrtnik), temveč tudi za izžoliranje dosledno strogo logičnega mišljenja razsodnosti in za razvitejšo zmožnost prostorskega predstavljanja. In končno še **prostoročno risanje**; tudi tukaj obstoja velika razlika in prid realni. Ta predmet se goji na realki vseh 7 let, na gimnaziji je v nižjih razredih postavno sicer vpeljan, a se učni pri nas na nižji stopnji le neobvezno.

Tako vzgojuje torej realka svoje učence s pomočjo realističnih predmetov za koristne delavne ljudi, ki poznajo življenjske potrebe današnje dobe ter oblaži potom humanističnih predmetov dušo in čustva in jih dela zmožne za razumevanje socialnih nalog; ona producira praktične in značajne člane človeške družbe.

Danes so realnem abiturientu z maturitetnim spričevalom odprte vse visoke šole. Le studij klasične filologije, arheologije, zgodovine in teologije mu je zabranjen. Omogočen mu je pa studij medicine, jusa in moderne filologije; zahteva se le dopolnilni izpit iz latinščine, ki se pa lahko prebije, ker obstoja na dunajskem vseučilišču v ta namen enoletni tečaj, ki omogoča, da napravi kandidat tekom strokovnih studij do dopolnilno skušnjo. Navadno se to leto všteje v študijsko dobo, tako da lahko realce še eno leto profitorita. Studij profesure iz realističnih predmetov mu je pa dovoljen brez vsakega zadržka.

Realka pa ni velike važnosti le za one, ki jo hočejo dovršiti, temveč še večje vrednosti za one, ki jo nameravajo obiskovati le do šolobvezne dobe 14. leta ter se potem posvetiti obrtu, trgovini ali mornarski službi. Normalno dovrši učenec s 14. letom nižjo realko (4 razrede). Tak realce ima spretnost v prostoročnem in geometrijskem risanju, zna nekaj kemije, nekoliko francoščine ter ima tudi osnovne pojme o projekciji (opisne geometrije). Absolviran nižji gimnazijec vsega tega ne zna in vse učenje mrtvih jezikov (latinščina in grščina) mu v praktičnem življenju čisto nič ne hasne. Koliko na boljšem je torej tudi na tej stopnji realce od gimnazijca!

V zadnjih letih je sploh opažati, da raste pomen in vpliv realnega študija po vsej Evropi. Tako so na Norveškem latinščino in grščino sploh črtali iz srednje šole ter prepustili njih studij strokovnim visokim šolam in ustanovili le eno vrsto srednjih šol. Nadalje kaže statistika, da je v Nemčiji prirastek realcev trikrat večji kot oni gimnazijcev. Na Francoskem je zaznamovati isti pojav.

Tako vidimo, da izvršuje realka svoj namen podati učencu splošno naobrazbo kar najbolje. Ona vzreja v učenca človeka, razvija njegove pravne lastnosti, poda mu ob enem tudi potrebno praktično znanje za današnje življenje ter ga tako usposablja za samostojno duševno delo. Zato pa dajmo tudi mi naše dečke v realko!

Opomba: V kratkem se pričeli natančni kazipoti za izbero stanov, ki si ga lahko izbere učenec iz posameznih razredov srednjih šol.

Ljubljanskemu meščanstvu!

V dneh od 4. do 8. septembra t. l. praznuje Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev svojo petindvajsetletnico. Tedaj pride v Ljubljano vse napredno učiteljstvo, udeležijo se pa našega jubileja tudi zastopniki vsega slovenskega učiteljstva. Vsem tem svojim milim tovarišem in tovarišicam ter dragim slovenskim gostom moramo preskrbeti prenočišča.

Uvažujoč naklonjenost ljubljanskega meščanstva do naprednega slovenskega in slovenskega učiteljstva, ga s tem vlijudo prosimo, naj nam blagovolji javiti, ali mu je mogoče, za one slavnostne dni prepustiti nam nekaj prenočišč.

Prijave, ki jim blagovolite dostaviti, ali dobimo prenočišča brezplačno ali proti primerni odškodnini ter za katere dneve, so nam na razpolago, prosimo poslati (po dopisnici) do 1. septembra t. l. na naslov: Ludovik Dermelj, učitelj v Ljubljani, gluhozemnica.

Vodstvo Zaveze.

Dnevne vesti.

+ Ali se je dr. Šusteršič norca delal? Na manifestacijskem zborovanju v domobranski vojašnici je govoril tudi dr. Šusteršič. Govoril je bombastično v pretiranih frazah kakor vselej, kadar se sili, da bi izrekel misli in čute, ki so njegove notranjosti tuji. Tako je med drugim rekel: »Verjamemo vse, kar je Kristus učil in kar učijo njegovi namestniki, cerkev slušamo in samo njo.« V ustih dr.

Ivana Šusteršiča se glase te besede kakor blasfemija in nehoti se vsiljuje prepričanje: ali se je dr. Šusteršič mar norca delal iz udeležencev katoliškega shoda? Drugače si skoro ni mogoče tolmačiti teh besed. Ali učil Kristus, ali cerkev, ali papež vse to, kar počenja dr. Šusteršič? Ali ni skoro vsako politično dejanje dr. Šusteršiča pravi pljunek na vse nauke Kristusa, cerkve in papeža? O, dr. Šusteršič se dobro zaveda, v kakem kričečem nasprotju je njegovo delovanje s Kristusovimi, cerkvenimi in papeževimi nauki, zato pa se je tako previdno izrazil. Rekel je izrecno, da verjame, kar uči Kristus in njegov namestnik in da posluša cerkev — z nobeno besedo pa ni rekel, ampak nikjer ni rekel, da se po teh besedah in naukih tudi ravna. Šusteršič verjame in posluša — stori pa, kar mu kaže!

+ Blagoslov vsemu prebivalstvu hrvaško - slovenskih pokrajin. V nedeljo je ljubljanski knezoškof po maši na Kongresnem trgu podelil vsem udeležnikom katoliškega shoda in sploh vsemu prebivalstvu hrvaško - slovenskih pokrajin — papežev blagoslov. Če bi bile javne razmere na Slovenskem normalne, bi bilo popolnoma naravno, da bi tudi tisti, ki sicer ne stojijo na cerkvenem stališču, sprejeli blagoslov častitljivega načelnika katoliške cerkve z vsjo spoštljivostjo in bi bili papežu hvaležni, da jim iz najboljšega namena naklaja dobroto, o kateri je prepričan, da so za dušni blagor prebivalstva hrvaško - slovenskih pokrajin koristne. Toda razmere na Slovenskem so take, da bi ljubljanski knezoškof, če hoče papežu sporočiti pravo in golo resnico, moral pisati v Rim: Sveti oče! Na Slovenskem je vsa javna moč v rokah stranke, ki ima svojo glavno oporo v katoliški duhovščini. Ta stranka izdaja svoj narod in kupčuje z njegovimi najvažnejšimi koristmi; ta stranka je hudobna, je krivična in nasilna; ta stranka izsevala ljudstvo in ropa deželo; ta stranka gomili zločin nad zločinom in pokvarja ves narod. Tudi jaz sem pri tej stranki in jo ščitim in podpiram. Tisti, ki jih naša stranka davi in tlačijo, niso sicer nasprotniki vere in cerkve in je med njimi vse polno boljših katoličanov, kakor v naših vrstah, a vendar ti z vsjo spoštljivostjo vračajo Tvoj blagoslov, ker ga ne morejo rabiti, dokler podpira duhovščina tako stranko, kakršna je slovenska klerikalna stranka. — Tako naj poroča ljubljanski knezoškof v Rim, pa bo papež spoznal, kako je mišljenje na Slovenskem.

+ Nadomestne volitve v c. kr. obrtno sodišče. V zmislu zakona izstopijo s 1. decembrom t. l. iz c. kr. obrtnega sodišča v Ljubljani v prvi skupini iz volilnega razreda podjetnikov gg. Korn Božidar, Tönnies Emil, Beber Fran, Runa Leon, namestnika Szantner Fran in Seemann Pavel ter prisodnik vzklcignega sodišča Samassa Maks; iz volilnega razreda delavcev prisodniki gg. Karn Josip, Vrtančnik Fran, Bizjak Peter, Novnič Fran, namestnika Križaj Martin, Melja Jakob in prisodnik vzklcignega sodišča Medica Ivan; v drugi skupini iz volilnega razreda podjetnikov prisodniki gg. Rojina Josip, Weibl Josip, Rozman Ivan, Bergant Ivan, Kušar Fr., namestniki gg. Večaj Alojzij, Vrhovec Fran, Medved Valentin in prisodnik vzklcignega sodišča Belc Anton; iz volilnega razreda delavcev prisodniki gg. Brozović Juri, Piškur Anton, Bajda Ivan, Šimnovec Josip, Gaspari Anton, namestniki gg. Makovec Ivan, Babnik Fran, Frle Josip in prisodnik vzklcignega sodišča Kavčič Tomaž; v tretji skupini iz volilnega razreda podjetnikov gg. Čadež Gvidon, Kollmann Robert, Mejač Ivan, namestnika gg. Krulc Ignacij, Soklič Matija in prisodnik vzklcignega sodišča Lilleg Alojzij, iz volilnega razreda delavcev prisodniki gg. Sekula Josip, Drčar Josip in Petan Fran, namestnika gg. Potočnik Anton, Čuha Josip in prisodnik vzklcignega sodišča Mulaček Fran, v četrti skupini iz volilnega razreda delodajalcev prisodnik gg. Bonac Fran, namestnik gg. Hribar Karel, prisodnik vzklcignega sodišča g. Vodnik Alojzij, iz volilnega razreda delodajalcev pa prisodnik Čec Karel, namestnik Franke Leon in prisodnik vzklcignega sodišča Goll Robert. Volitve se vrše v prvi polovici novembra t. l., natančnejši čas se določi pozneje. Voliti je v prvi skupini velikih obratov izjemši trgovinske obrate po 4 prisodnike vol. raz. podjetnikov in delavcev in po 2 namestnika podjetnikov in delavcev, za obrtno sodišče po 1 prisodnika vzklcignega sodišča vol. raz. podjetnikov in delavcev, v drugi skupini malih obratov, izjemši trgovinske obrate po 5 prisodnikov iz vol. raz. podjetnikov in delavcev po 3 namestnike in po 1 pri-

sednika vzklcignega sodišča, v tretji skupini trgovinskih obratov po 3 prisodnike, po 2 namestnika in po 1 prisodnika vzklcignega sodišča iz volilnega razreda podjetnikov in delavcev, v četrti skupini delodajalcev in delojemalcev po 1 prisodnika, 1 namestnika in 1 prisodnika vzklcignega sodišča iz vol. raz. delodajalcev in delojemalcev. Imetniki (namestniki, poslovodje, zakupniki, voditelji obratov) onih obratov, na katere se razteza pristojnost obrtnega sodišča, morajo tekom treh tednov naznaniti občinškemu predstojniku stališča svojega obrata za sestavo volilnih imenikov potrebne podatke. Imeniki morajo obsegiati tudi one delavce, ki delajo izven obratov ali shoda proti plačilu. Uradna doba teh prisodnikov in namestnikov se konča 1. decembra leta 1917.

+ Netočno poročilo »Slovenec«. »Riječke Novine« poročajo, da je na komerzu govoril in pozdravljal »slovensko - hrvaški« katoliški shod tudi neki Nemec v imenu nemških katoliških organizacij. Govoril je zadnji za Ivanom Banekom. »Slovenec« pa je za pozdrav kar zamolčal, menda da nfarba one svoje bralce, ki imajo še kaj narodnega čuta.

+ Kamila Theimer in »Slovenec«. Deželno sodišče ljubljansko je vročilo danes gosp. dr. Alojziju Kolkaju, odvetniku v Ljubljani in zastopniku gđ. Kamile Theimerjeve obvestilo, da se na dan 1. septembra 1913 proti odgovornemu uredniku g. Mihi Moškercu določena porotna razprava prelaga na nedoločen čas, ker je obtoženčevo bivališče neznan, in se mu poziv na razpravo ni mogel dostaviti. S tem je uradno potrjeno naše sobotno poročilo o ubegu obtoženega odgovornega urednika.

+ Hrvaški gosti katoliškega shoda so bili zelo presenečeni, da jim nasproti naša Ljubljana ni kazala nikakega navdušenja! Mirno in dostojno smo jih gledali in niti besedice nismo zinjili, ko so korakali mimo nas. Kaj naj bi jim štel v zlo, ko vendar vemo, da nimajo pojma o naših razmerah! Zato smo mirno prenašali ostentativne klice iz njihovih vrst: Živela katoliška Ljubljana! Ta klic je pri nas drugače precej nevaren, ker ima pravzaprav pomen: »Doli z napredno Ljubljano!« V zvezi temu ni nikdo reagiral, da si je bilo na tisoče ljudi na ulicah, ki bi se nasproti hrvaškim klicem najraje bili združili v glas: Živela napredna Ljubljana! Tako so se krotile naše množice, ker je hotela dostojna ostati napram Hrvatom, ki so naši bratje, in naj pridejo desetkrat na katoliški shod!

+ Provokator. Klerikalce in Nemce silno jezi, da je nedelja ostala brez rabuk in pretepov. Na vse to so računali in sedaj so kar presenečeni, da se je vse dostojno in mirno dokončalo. To jim ni všeč, in zato reši izmišljajo, da so bili katoliški udeležniki tu in tam napadeni. »Slovenec« tuli po stari navadi po policiji, in graška »Tagespost« si je kar izmisli, da je tolpa katoliških telovadcev zašla med Sokole pred mestno hišo, ter bila sprejeta s psovanjem in pljuvanjem. Vse do zadnje pike zlagano! Nasprotno: opazovali smo, da so katoliški telovadci pozdravljali naše jezdece, in da so ti prijazno odzdravljali. To je resnica! Da bi pa Ljubljana ne smela počastiti spomina moža, ki je svoje premoženje položil na žrtvenik priljubljenosti naše šolske družbe, tega bi ne mogla zabraniti policija celega sveta! In naj si je bila naša družba še tako sovražena na katoliškem shodu! V nasprotnih vrstah pa se je nahajala oseba, ki je bila provokator v pravem pomenu besede! To je bil mali dr. Pegan od deželnega odbora! Drugače prazen nič, podoben praznemu mehurčku mladega prašička. Ali ta dan se je ta mehurek napihnil, da je bil primerjati neznatnemu mesečku. In neznatna ta lunica je hotela vseti ob vsaki peči katoliškega shoda. V deželnem avtomobilu se je ta palček — nad katerega katoliško vglavitvijo pregrnemo plašč krščanskega usmiljenja — vozil po mestu okrog, ter igral Napoleonka v miniaturi, hoteč pokazati, da komandira vse mesto. Nekaj pristno - naturne smešnosti diči tega možička pri vsaki priliki in če bi človek, pribit na križu, gledal to deželnoobdorsko glistico, bi mu v največjih bolečinah smeh nehoti prepredel obraz! V nedeljo pa je zlezl še celo v rdeči kroj! Prava sreča, da nima dr. Pogačnikove rdeče brade: potem bi se bila morala cela ulica od smeha po tleh valjati! Vitkal je svoj nosek v vsako zadevo, kričal nad policisti, in kdor se je morda nad napihnostjo tega rdečega nadpolica nehoti nasmehnil, obkladal ga je z barabo. Vsaka druga beseda tega pigmejčka je bila baraba. In v istini izobno so bile disciplinirane naše vrste, da so pobalinsko psokvo »baraba« molče prenašale! Povsod drugod bi bila množica tega rdečega črvčka izvekle iz deželnega avtomobila, ter mu obložila tisti del ošab-

nega telesa, kjer tiči vse katoliško prepričanje, kar ga je v dr. Peganu! Hvala ljubljancem, da se niso dali provocirati po surovem deželnem odborniku! — Očividec.

+ Polcija se je klerikalcem tudi zamerila. Na tretji strani jo snoči »Slovenec« še hvali, da je pri sprevedu »izvrstno poslovala«, na peti strani pa piše »visoke državne policije znane sekantnosti in druge vrline, ki so celo dopolnile tako izbornu funkcijonirale, so na čudovit način izginile od 12. ure naprej...« Tako so jo pri policiji tudi skupili. Prav se jim zgodi. Zakaj pa niso Babiču prepovedali umreti tik pred katoliškim shodom. Ali vsaj pogreb naj bi bili preložili za nekaj dni. To vendar ne gre, da bi ljubljanski narodnim dobrotnikom izkazovali zadnjo čast, kadar imajo klerikalci kako slavnost!

+ Zakaj so Nemci razobesili zastave? Neki ugledni ljubljanski Nemec je bil v dvomih, ali naj posnema vzgled svojih somišljenikov in razobesi zastave, ali naj ostane zvest svojemu prepričanju. Obrnil se je torej telefonično do ravnatelja nemške hranilnice dr. viteza Schöppla in ga prijateljsko vprašal, kaj naj stori. Dr. vitez Schöppl mu je odgovoril: Razobesite na vsak način zastavo — mi smo to dolžni ljubljanskemu škofu, ki je pred petimi leti rešil nemško hranilnico. Zdaj torej vemo, zakaj so Nemci razobesili v čast katoliškemu snodu zastave.

+ Klerikalna nespodobnost. Ljubljansko prebivalstvo je v nedeljo na najdostojnejši način pokazalo svoje mišljenje. Na klerikalno provokacijo so odgovorili naprednjaki s tem, da niso razobesili zastav in da spreveda niso pozdravljali. Samo Nemcem se imajo klerikalci zahvaliti, da se z zastavami niso popolnoma blamirali, samo Nemci so jih rešili popolnega osmešenja. Zaman je bilo tudi vse prizadevanje, izzvati občinstvo, da bi pozdravljalo spreved. Mraz je vladal v vseh ulicah, da se niso nekateri znani klerikalci na svojih oknih drli in da niso klerikalci na križiščih nastavili nekaj kričavev, bi ne bilo slišati ne enega klica. Na tisoče občinstva je bilo na ulicah, pa se ni dal nihče zapeljati, da bi bil spreved pozdravil. Mogočna demonstracija je to pač bila, a skozinskoz dostojna. Mišljenje Ljubljane pa se je pokazalo tisti dan pri Babičevem pogrebu. Udeležba ogromna, skoro nič manjša, kakor pri Aškerčevem pogrebu. Vsi stanovi so bili zastopani, lahko se reče, vsa napredna Ljubljana, je pokazala narodnemu dobrotniku zadnjo čast. Seveda je ta veličastni pogreb kler. prireditelj postavil v senco in verjamemo radi, da to klerikalcem ni všeč. A kaj se hoče — saj Babič vendar ni nalašč ob takem času umrl, da bi bil njegov pogreb ravno na dan katoliškega shoda. Po pogrebu je mnogoštevilno občinstvo priredilo Sokolom velikanske ovacije. Spremljalo jih je do rotovža, kjer so se sokolska društva ločila, in jih prisrčno in navdušeno aklamirali. Celu bosanski franciskani so se teh ovacij udeležili, čeprav so dobro vedeli, da imajo opraviti s Sokoli, ne s Čuki. Tudi ta manifestacija je bila vseskoz dostojna. Seveda — dopolne ni pri katoliškem sprevedu nihče ust odprl in ni udeležnikov nihče pozdravil, — popoldne pa je Ljubljana odmevala od mogočnih klicev »Živio Sokoli!« in »Na zdar Sokoli!« Dopoldne vse tiho in mrtvo — popoldne vse iz sebe navdušenja. Tuji ki jih je katoliški shod pripeljal v Ljubljano, so spoznali, kje so ljubljanska srca. To klerikalce boli. Razumemo to. Hoteli so med udeležniki katoliškega shoda obuditi mnenje, da so okupirali Ljubljano in jo podvrgli, da je vsa Ljubljana v taboru klerikalizma — pa nastane spontano, kar slučajno tako velikanska napredna manifestacija. Hudo je to že, a kar pisari »Slovenec« o tej manifestaciji, je že skrajna nespodobnost. Mi smo o klerikalni prireditvi poročali objektivno in z vsjo nobleso, »Slovenec« pa piše o spontani, vseskoz dostojni napredni ovaciji Sokolom, skrajno pobalinsko. Mi mu na to polje ne bomo sledili, pač pa bomo opustili dosedanje ozire in bomo o katoliškem shodu povedali tudi to, kar smo v preveliki nobleski hoteli zamolčati.

+ Krščansko postopanje šentviškega župnika. Včeraj popoldne ob petih se je vršil v Spodnji Šiški pogreb Marije Brecljnikove. Kakor navadno, so spremljali franciskani pogreb do Gallettove hiše. Tam pa bi moral čakati šentviški župnik. Toda pogrebci so čakali cele pol ure, da se je milostno pripeljal šentviški župnik Zabret. Namesto pa, da bi najprvo opravil svojo duhovniško službo, se je še dalj časa zabaval z nekimi duhovniki, ki so se peljali na katoliški shod. Ljudje so se zgražali in je le malo manjkalo, da ni prišlo do burne demonstracije proti temu nekvalficiranemu postopanju župnika Zabre-

ta. Opetovano je pokazal župnik Zabret svoje sovraštvo napram naprednim Šiskarjem. Če pa hoče s tem, da ne vrši svoje duhovniške službe, dražiti spodnješišenske občane, tedaj naj si zapomni, da je on plačan od ljudstva, in ne ljudstvo od njega.

+ Ukanje v cerkvi. V nedeljo je bil Kongresni trg zastražen od policije, ker se je imel tam vršiti cerkven obred. Kongresni trg je bilo tedaj smatrati kot cerkev z živo steno. To pa ni prav nič motilo čukov, da so razposajeno začeli ukati, ko so zagledali žene in dekleta. Ukanje ni veljalo nikomur drugemu kakor dekletom. Vprašamo samo, če je bilo to dostojno tik pred cerkvenim obredom.

+ V nedeljskem sprevedu se je splošno opazala nediscipliniranost čukov. Kar pa je najbolj značilno za pojmovanje discipline s strani čukov, je to, da so nekateri čuki med sprevedom celo jedli. Ali je bil fižol ali kruh, ki so ga imeli v žepu, se ni dalo razločiti, ker so mašili s polno pestjo v usta.

+ Malomarnost. Na balkonih deželnega dvorca so postavili povodom katoliškega shoda cvetlice, a loncev niso ali nič ali pa prav malomarno pritrčili. Zato je bilo mogoče, da je zastava, ki je vihrala nad balkonem v Gosposki ulici, včeraj nekako ob 3/4. popoldne, ko je promet v tej ulici precej živahen, vrgla tak lonec na ulico in bi bila skoraj padla nekemu pasantu na glavo. Dotični je opozoril na to nevarnost stražnika. Videli bomo, če postopa policija z isto strogostjo, kakor proti privatnim strankam tudi proti deželnemu odboru.

+ Živio in šnops. Včeraj zjutraj se je izrazil v Zvezdi neki možakar, ki je imel vse polno cvetic po gumbnicah in je bil tudi sicer v roždah, da so klerikalci najeli za spreved ljudi, ki bi morali vpiti »Živio«. Pravil je: Jaz sem vpil, ker sem imel čas, plačali pa so mi toliko, da imam za ta teden dosti pijače. In potegnil je iz žepa stekleničico žganja in si ga privoščil.

+ Klerikalcem se je pomagal pehati za razobešanje zastav tudi znani mož iz »Mestnega doma«. V soboto je hodil ves dan nadlegovat gostilničarja gosp. Činkoleta v Kopitarjevi ulici, da naj na vsak način razobesi zastavo na čast klerikalni prireditvi. Gospod Činkole pa je ostal tako zvest svojemu prepričanju, da se mu ni vdal. Vsa čast njemu! Mož iz »Mestnega doma« pa naj se zaveda, da je z Ogrskega doma in da ga naše domače stvari nič ne brigajo.

+ Klerikalna telovadba. V nedeljo popoldne so se Čuki producirali v domobranski vojašnici kot telovadci. Pravimo producirali, kajti kar je bilo videti, to ni bila telovadba, to je bilo okorno zveranje. Občinstva je bilo razmeroma jako malo. Ker se je posrečilo, spraviti na telovadišče nekaj fotografov, bo občinstvo kmalu samo moglo presoditi, če se more klerikalna telovadba drugače imenovati, kakor zveranje.

+ Vzor katoliškega Čuka. Danes zjutraj je nesel mal dečko lonec mleka domov. Lonec je bil pokrit s staro številklo »Slov. Naroda«. V Zvezdi je dečka srečal katoliški Čuk. Stopil je k dečku odkril lonec in — pljunil v mleko, potem pa šel svojo pot. Tako je čukarska surovost.

+ Pijani kristijani. V nedeljo popoldne je bilo v »Unionu« zelo živahno. V kleti so sedeli največ preprostejši ljudje in pili kar se je dalo. Ob 3. popoldne je bilo vse pijano. Čim bolj se je bližal mrak, tem več pijanih ljudi je kolovratilo po mestu. Nekega Čuka so njegovi znanci opozarjali na aeroplan, a vrli kristijan se je odrezal: Kaj meni mar aeroplan, jaz se ga bom danes tako nažrl, da bom sam po luftu letal. In izginil je v Unijonsko klet. Do večera so bili v kleti zbrani kristijani tako urnobesno pijani, da je res pravo čudo, da se ni zgodilo nekaj nesreč. Ti ljudje pač kaj prenesejo.

+ Izborna napitnina. Neka klerikalna družina v šentjakobskem okraju je imela dva dni na stanovanju tolstega župnika z dežele. Stregli so mu in ga snažili, krtačili obleko in bikali čevlje, da je bil tak, kot bi ga iz škaflice vzeli. Delali pa niso tega iz spoštovanja do »gospoda«, ampak ker so pričakovali visoke napitnine. In res, ko so gospod odhajali ter se poslovljali, izročili so za napitnino — lepo podobico Brezmadežne. Pravijo, da je bil po odhodu prečastitega gosta velik šunder v tisti klerikalni familiji, ki je sveto obljubila, da ne vzame nikoli več nobenega »gospoda« pod svojo gostoljubno streho.

+ Ziljski Slovenci — Vičani. Slavnostni spreved na katoliškem shodu je otvorila skupina jezdecov, ki so bili v noši ziljskih Slovencev s Koroškega in ki so bili tudi kot taki označeni. V resnici pa niso bili to

noben Korošci, ampak preoblečeni — klerikalni vičani. Dva izmed njih sta mojstra v tobačni tovarni. Pa pravijo, da klerikalci niso mojstri v farbanju.

— »Slovenec« in »Laibacher Zeitung« poročata o udeležbi pri nedeljskem katoliškem shodu tako pretirano, da se morajo najbolj izvežbanemu lažnjivcu lasje ježiti: »Slovenec« si pač ne more drugače pomagati, kakor da s pretiravanji prikaže nedeljski sprevod v boljši luči. A kako pride uradni list do tega, da tako nesramno laže? Tako pravi, da je bilo v Zvezdi in na Kongresnem trgu med mazo 40.000 ljudi. Sklicujemo se na vse oficirje, ki so bili takrat v kazinski kavarni in na vso policijo, da je res, da je bila Zvezda do dveh tretjin prazna. Samo ob strani proti Kongresnemu trgu je bilo kvečjemu 1500 oseb, sicer je bila Zvezda prazna. Tudi Kongresni trg ni bil v polni; doli pri deželni dvorci že ni bilo nič občinstva. Pri maši je bilo kakih 6000 do 7000 udeležnikov spreveda in v najboljšem slučaju 2000 gledalcev — pa ne 40.000 oseb. Uradni list tudi laže, da se je spreveda udeležilo 15.000 oseb. Vemo, da je težko preceniti mase in da se je pri takem računu lahko zmotiti. Zato smo mi tudi na različnih krajih postavili na okna kontrolorje, ki so šteli udeležnike in so od nas navedene številke popolnoma točne. Na ceničev mas se najboljši razumejo oficirji, ker spada to k njihoveemu poklicu. Vsi oficirji, ki so opazovali sprevod, cenijo udeležbo na 6000 do 7000 oseb. Vsi! Kako torej pride uradni list do tega, da tako nesramno lažnivo poroča? Uradni list bi moral vendar kolikor toliko poročati resnično!

— Klerikalna spravljivost v praksi. »Slovenec« je v soboto udaril na mirovno struno ter govoril o spravljivosti. Bile so to res lepe besede, a le besede in nič drugega. Ako bi bilo gospodi resnično kaj na tem, da se ublažijo strankarska nasprotja, bili bi se klerikalci udeležili drugi dan v nedeljo pogreba Franca Babičja, ki svojega premoženja ni zapustil protiklerikalni stranki, ampak slovenskemu narodu in ki je volil 500 K celo klerikalnim Salezijancem. A ni jih bilo pri tem pogrebu. Tudi Salezijanci niso čutili potrebe, spremiti pokojnika s svojo godbo, za »katoliški« shod so jo pa imeli na razpolago! Tako je klerikalna spravljivost v praksi!

— Odgovorni urednik »Slovenca« Miha Moškerc pred poroto. V četrtek 28. t. m. vrši se pred tukajšnjim porotnim sodiščem glavna razprava proti uredniku Mihi Moškercu o zasebni obtožbi g. Antona Pongratza iz Jesenice, zastopane ga po g. dr. I. C. Oblaku, odvetniku v Ljubljani. V tem slučaju se je povabilo na razpravo obtožencu zamoglo pravočasno dostaviti.

— Babičev pogreb. Pogreba dobrotnika Babičja se je udeležilo tudi veliko število trgovcev in obrtnikov ter predsednik gremija trgovcev g. Ivan Samec.

— Gosti iz Saksonskega. Včeraj se je pripeljal v Ljubljano 1278 članov nemške kovinarske zveze. Na kolodvoru jih je pozdravil sodrug občinski svetnik gosp. E. Kristan, nakar so jim slovenski sodrugi razkazali mesto. Danes so odpovali naprej v Postojnsko jamo in v Benetke.

— Izplačevanje prenočišč za častnike, moštvo in konje se prične v četrtek, dne 28. t. m. od navadnih uradnih urah in od 4. do 6. ure popoldne v mestnem nastanjalnem uradu (pisarna mestnega ekspedita).

— Mestni stavbni urad in tudi kanalizacijski oddelek ima sedaj montovan svoj lastni uradni telefon katerega se naj stranke zaradi neposrednega obveščanja pod št. 99 poslužujejo.

— V mestni klavnic se je zaklalo od 10. do 17. t. m. 64 volov, 5 bikov, 10 krav, 114 prašičev, 166 telet, 93 koštrunov in 4 kozlički. Vpeljalo se je 556 kg mesa, 1 zaklan prašič, 11 zaklanih telet in 1 zaklan kozliček.

— Domovina. Prošnji za žužano ali brezplačno opoldansko hrano v dijaškem podpornem društvu Domovina, naj se vpošljejo do 10. septembra odboru v Ljubljano. Priložiti je treba prepis zadnjega šolskega spričevala in ubožni list, ki mora biti potrjen od davkarje in županstva in ne sme biti nad eno leto star. Kdaj se kuhinja otvori, se pravočasno naznani. Število sprejetih je omejeno.

— Neumestno kričanje. Naročnik nam piše: Ko sem se snoči ob 8. vračal z Grada mimo Osoj domov, sem zalajal iz te hiše prav sirovo kričanje. Neka ženska je s kar najsirovejšimi psovskimi obkladal nekega sestanovca. Ker hodi po tej poti tudi mnogo otrok in tujece, bi se to vendar moglo preprečiti.

— Imenovanje postajenačelnikom. Gosp. Janko Pirjevec, sedaj v

Mezzolombardu, je imenovan za postajnega načelnika postaje Ala na južnem Tirolskem.

— Iz Zelene jame. Dan Orlovške parade so proslavili otroci, naši mladi narodni bojevnik s tem, da so napravili malo igrjo, pri kateri so nabrali 6 K 50 v, ter darovali to vsotico Sokolu v Mostah. Prav lepa hvala vam. Le tako naprej malčki! Na zdar!

— Ubogi gostilničarji. Klerikalci so nekatere ljubljanske gostilničarje lepo zajahali v škodo. Cele tedne so klerikalci vpili, da pride čez 20.000 ljudi na katoliški shod in prineso denarja, kakor črepij; na vse grlo so se drli, koliko bodo gostilničarji zaslužili. Gostilničarji so se dobro pripravili, poskrbeli za jestvine in postrežbo — a uspeh je ta, da večina sploh ni nič zaslužila. V nekaterih gostilnah je bila kupčija res dobra, najboljša v tistih, kjer ni bilo zastav, zakaj kmet je prišel v Ljubljano na procesijo, ne pa na politično demonstracijo, a večina gostilničarjev ima izgubo. V nekatere gostilne sploh ni bilo tujega človeka in kar je bilo pripravljeno, je vse ostalo. Kmetje in kmetice so kar je bilo treba seboj prinesli in po procesiji šli domov, ne da bi kaj potrošili. Zapeljani in oškodovani gostilničarji imajo zdaj seveda najprijaznejše izraze za katoliški shod.

— Profesorske službe v Črni gori. Črnogorsko ministrstvo prosvete in cerkvenih poslov razpisuje za rok 2. septembra t. l. 11 profesorjskih mest inšicir: 2 mesti za srbsčino (postranski predmet nemščina); 1 mesto za srbsčino (postranski predmet klasična fil.); 1 mesto za matematiko (postranski predmet fizika ali kemija); 2 mesti za nemščino (prosti predmet klasična fil. ali srbsčina); 2 mesti za prirodopis (postranski predmet matematika ali geografija); 1 mesto za klasično fil.; 2 mesti za pedagog. skupino. — Prednost imajo tisti, imajo že izpit in so službovali. Petenti naj stavijo svoje zahteve. Pritožiti je izpričevala, izkaz o event. službovanju.

— Pisava dvobesednih krajevnih imen. Nasprotno z dosedanjim pisanjem takih imen, kakor Skofja Loka, Gorenja vas, ki je prineslo le zmešnjavo, se je za zemljevid slovenskega ozemlja, ki ga izda Matica Slovenska, sprejelo pravilo: Obe besedi takih imen se pišeta z veliko, torej Gorenja Vas. Sedaj čitamo, da je v hrvatski zakon o krajevnih imenih sprejeto tudi to enakestavno pravilo in se torej piše n. kr. Nova Ves, Rajevo Selo itd.

— Za kabaretne večere gled. igralcev, ki se bodo redno ponavljali, prosimo naše pisatelje in komuniste, da nam pomorejo s primernim materijalom. Obračamo se pa tudi na ona društva in privatnike, katerim so posamezniki ali Dramatično društvo posodili za različne prilike in Silvestrove večere; solo nastope in enodejanske v prepis in iste niso vrnil, da pregledajo svoje arhive in se zavedajo dolžnosti, da iste vrnejo. Vsak tak materijal dobrodošel in naj se blagovoli poslati na naslov: Danilo, Križevniška ulica 6.

— Poroka. V sredo, dne 27. avgusta se poroči v Kranju gosp. Fran Luznar, nadučitelj na Primorskem z gospico Karlo Sajovičevno iz ugledne rodbine iz Kranja. Na predvečer poroke priredi nevesti pevsko društvo podoknico! — Naše iskrene čestitke!

— »Gorenjec«, glasilo kranjskega farovža, je poročal v svoji zadnji številki, da je narok za prodajo »Sodarijevih« posestev razpisan na dan 4. septembra. Ali morebiti še kdo rabi kako tovarno za prešanje goljufij?

— S kolesom je povozil v nedeljo med pogrebom gospoda Franca Babičja na Glavnem trgu v Kranju neki mlad gospod iz Recherjevega gradu na Rupi otroka policajca Gogale ter ga precej poškodoval.

— Prodaja konj. V četrtek, dne 25. septembra t. l. ob 8. dopoldne se bo vršila na sejmišču v Kranju licitacijska prodaja 100 odbranih vojaških konj. Gotovino bo plačati takoj, kolek in 1% doklado od skupila za ubožni zaklad v Kranju.

— Nogo si je zlomil v petek zvečer na Laborah pri Kranju 14letni Hubert Žnidaršič, ker je padel raz voz.

— Z Bleda. Povodom katoliškega shoda v Ljubljani se je izkazala naša zdraviliška komisija v pravi luči; poslala je namreč zdraviliško godbo v Ljubljano, namesto, da bi tukaj svirala tujcem, od katerih je tudi plačana. Vsakosobotni zabavni ples je prestavila minoli teden na četrtek, kar je dalo povod nezadovoljnosti, ker je bilo komaj 25—30 navzočih mladih plesalcev, drugače dve do tri sto oseb. Od druge strani pa bea- rači zdraviliški sluga od vrat do vrat denarne podpore za godbo; obrnili bi se raje na gospoda župni-

ka, kateri ima že itak vso oblast, in tudi največ denarja med vsemi občani. V zimskem času, ko je gotovo vse prazno, je prosila podružnica slov. plan. društva v Radovljici to slavno zdraviliško komisijo za prostore v zdraviliškem domu v svrhu naprave veselice, in ti gospodje niso navedli nikakoršnega vzroka, ampak prošnjo enostavno odbili. Iz tega se vidi, da jim je tujski promet deveta briga.

— Poštni prostori v Kranju. Piše se nam: V domačih in ljubljanskih časopisih se je že opetovano poudarjalo, da so sedanji prostori za tako znaten promet, kakor je na kranjski pošti, veliko premajhni in kaj bo še potem, če dobimo tako zaželjeni in potrebnih telefon. Je pa tudi res, da edina oba že leta sem vedno naraščajočem prometu zdavnaj več ne zadostuje, vsled česar stranke in posebno še trgovci mnogo trpe. V tej sobi je vse nakopičeno eno vrh drugega tako, da mora stranka ne redkokdaj po več minut čakati, da se nje zavzame med sto in več zavoji najde. Kaj pa trpi šele pošto osobe! Da bi se pošiljatelj razvrstilo, je seveda nemogoče, ker še pismonošam primanjkuje prostora za sortiranje pisemne pošte in se jih lahko med kupi zavrtikov v temnih kotih vsaki dan vidi izbirati in urejevati pisma. Tudi inace soba ne odgovarja tukajšnjemu prometu in se je le čuditi, da ves aparat sploh funkcionira. Pri vratih ropota na eni strani decimalna tehnik in se premetujejo paketi, na drugi strani žvenketajo vreče predanega drobiža in zraven blagajne poje brzojavno svojo enolično dolgo pesem. Kako je mogoče pri tem dirindaju šteti denar in slišati brzojavna znamenja, mi je popolnoma nerazumljivo. Ubogo osobe! Da se ni pod prejšnjim vodstvom nič ukrenilo, je čisto razumljivo; težje pa je umljivo, zakaj sedanji vodja ne nastopi energično, da se tem nedostatom odpomore. Če pa že nobeden nič ne more, naj se občina oglasi. Izgovor, da ni prostorov, je jalov, le dobre volje in energije je potreba. Ravno sedaj se nudi lepa prilika za prostore, ker se baje hiša, kjer je dr. Kušarjeva pisarna, izprazni. Od slavnega c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu pa zahtevamo, da nam preskrbi vsaj tako udobnot, kakor Tržičanom, kateri imajo sicer mnogo manj prometa, pač pa vso komoditeto. Če pa ni volji tega storiti, naj nam pa vsaj pove, zakaj se dela ta razlika, ko mi vendar ravnotako in iste pristojbine plačujemo, kakor naši sosede v Tržiču ali v Ljubljani, nimamo pa ne primernih prostorov, ne zadostno število uradnikov in tudi slug ne.

— Eksplozija v štedilniku. Pri trgovcu Jurju Picku v Novem mestu se je v ponedeljek dopoldne v štedilniku zgodila dozdaj še nepojasnjena eksplozija, ki bi bila lahko povzročila večjo nesrečo. V štedilniku je nenkrat močno počilo, tako da se je štedilnik na več krajih pokvaril in je pri tem zadobila poškodbe na glavi tudi blizo stoječa služkinja. Najbrže je bil v drvah smodnik natlačen.

— Nesreča pri delu. Steklarju tvrde Agnola v Ljubljani Pavlu Mazetiču se je udrila danes popoldne med delom na stekleni strehi dvorišnega trakta »Narodne tiskarne« velika strešna šipa. Mazetič je padel na koridor 7 do 8 m visoko. Med padcem je zadel tudi v rob koridorja v I. nadstropju. Poškodoval se je težko na glavi, po rokah in na levi nogi. Odpeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— Naša se je črna ročna torbica na poti proti hotelu »Bellevue«. Dobi se na Kongresnem trgu št. 14, II. nadstropje.

— Pozabila je neka gospa pri branjevi Mariji Šubljevi dva ključa, kateri dobi lastnica na Velikem strdanu št. 11.

— Pes ugriznil je danes dopoldne na Rimski cesti pekovskega hlapca Franceta Pashvalisa ter ga na levi nogi znatno poškodoval. Lastnik psa je znan.

— Pozor! V zadnjem času se je pojavil neki Amerikanec, ki se izdaja za pisatelja Viljama Lotdmanna in je že opeharil pod pretežno ponarejenih čekov za honorar večjih amerikanških listov banke v Bernu, na Dunaju, v Manheimu 15. julija, t. j. zadnjo, kar je znanih po Solnogradu. Po navihancu so poizvedbe varnostnih oblasti dosedaj ostale še brez uspeha. Pred tem pustolovcem naj bodo tudi hotelirji previdni.

— Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 26., sredo 27. in četrtek 28.: 1. Carigrad. (Potovalni film.) 2. Zurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodljaji, literatura, sport, moda itd.) 3. Hadji, preokrenjeni človek. (Variete.) 4. Zadnja pot. (Kolorirana senzacijska drama v 2 dejanjih.) — Pri vseh predstavah. 5. Punčke male Hildice. (Kras-

na veseloigra v 2 dejanjih.) — Pri vseh predstavah. 6. Maks na ogledih. (Velekomična učinkovitost z Maks Linderjem.) — Samo zvečer.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

— Pozigalec. Pri popoldanski obravnavi so bile zaslišane še ostale priče, ki so v bistvu izpovedale v smislu obtožnice. Vsi so potrdili, da je Friškovec nevaren, nasilen in hinavski človek, katerega se boji cela soseska in katerega bi se sosedje radi iznebili, ker se neprestano boje njegove hudobne roke. Obtoženec je zanimal vse njihove trditve in poudarjal, da ga vsi sovražijo in da ga hočejo uničiti. Tudi svojih groženj, da bo požgal, katere je izrekel opetovano in v pričo več prič ni priznal. Po daljšem posvetovanju so porotniki krivdo glede požiga zanimali s sedmimi glasovi, potrdili pa so krivdo glede § 312. Sodišče je obsodilo Friškovec na 3 tedne zapor. Vštevši preiskovalni zapor so Friškovec izpustili.

— Detomoriška. Franciška Erjavc, 25 let stara, vdova in gostija na Vojškem je znana, da se rada z raznimi moškimi peča, kar je imelo za posledico, da je minulo leto porodila mrtvega otroka, in ker je kot neomljena ženska ta porod zatajila je bila pri c. kr. okr. sodišču na en teden zapor obsojena. Koncem leta 1912 je postala zopet noseča, znala pa je to svoje stanje tako prikriti, da se o tem sploh ničesar ni vedelo. Dne 7. julija t. l. je čutila, da se bliža porod. Zaklenila se je v sobo, ter porodila živo dete ženskega spola. Obdolženka pravi, da je sklenila vsled sramu in strahu, da se otroka iznebi. Povila je po porodu otroka tako močno v cunj, da se je otrok zadušil ter ga je v cunje zavitega zaklenila v skrinjo, drugi dan pa je pustila po Franciški Grošelji truplo zakopati v gozdu. Ko so ljudje prišli temu na sled, je Grošelji otrokovo truplo zopet prinesla k obdolženki, ki ga je ta zopet v skrinjo zaklenila, kjer so ga tudi našli. To dejanje obdolženka odkrito priznava in pristavi, da je to radi tega storila, ker se je sramovala ljudi.

— Porotniki so glede Franciške Erjavc soglasno zanimali vprašanje glede detomora, nasprotno pa so pritrtili vprašnju glede opustitve porodniške pomoči ter je bila Franciška Erjavc po § 339. kaz. zakona obsojena na dva meseca strogega zapor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Bolgari v Ksantiju.

Atene, 26. avgusta. Bolgari so zasedli Ksanti. Vse grško prebivalstvo je mesto zapustilo.

Grška hvaležnost.

Sofija, 26. avgusta. Grški četaš Čakalarov, ki je izkazal grški armadi v balkanski vojni velike usluge, je bil po naročilu grških oblasti na svojem domu umorjen od grških vojakov.

Turški ujetniki na Grškem.

Dunaj, 26. avgusta. Te dni se vrne 47.000 turških ujetnikov z Grškega. Turke pošljejo naprej v Derindže, kjer jih bodo pod nadzorstvom bivšega poveljnika Janine Esad paše zopet oborožili in odposlali v Trakijo.

Grška demobilizacija.

Atene, 26. avgusta. Demobilizacija se je pričela včeraj.

Pašić.

Belgrad, 26. avgusta. Pašić gre te dni v Marijanske lazni ter se bo na Dunaju sestal z avstrijskim zunanjim ministrom Berchtoldom.

Belgrad, 26. avgusta. V političnih krogih se zatiruje da se bo ministrski predsednik Pašić sedaj popolnoma odtegnil javnemu življenju. Baje odstopita tudi Paču in Protić.

Belgrad, 26. avgusta. V vladnih krogih zatiruje, da bo ministrski predsednik Pašić z Berchtoldom razmotrival tudi vprašanje poseta srbskega kralja Petra na Dunaju. Najbrže pride kralj Peter na Dunaj v pozni jeseni.

Romunska in Bolgarska.

Bukarešta, 26. avgusta. Diplomatične zveze med Romunsko in Bolgarsko bodo v kratkem zopet otvorene. V Bukarešto pride kot bolgarski poslanik Radev.

Turčija in Bolgarska.

London, 26. avgusta. Pogajanja med Turčijo in Bolgarsko bodo v kratkem zaključena.

Finančni bolkot Turčije.

Petrograd, 26. avgusta. »Rječ« piše, da je Francoska obvestila Rusijo, da je pripravljena preprečiti eventualno najetje turškega posojila na Francoskem, dokler Turčija ne izpolni pogojev londonskega mira.

Albanija.

Dunaj, 26. avgusta. Veselje so po večini že imenovali svoje člane mednarodne komisije za določitev južnoalbanskih mej. Avstrija je imenovala kot svojega zastopnika generalnega konzula v Janini Bilinskega.

Izgube balkanskih narodov.

Dunaj, 25. avgusta. O izgubah balkanskih narodov v prvi in drugi balkanski vojni prinašajo francoski viri sledečo statistiko:

Srbija: 2.900.000 prebivalcev, 400.000 mož vojske, nezmožnih za nadaljno vojno po prvi vojni 30.000 mož (7,5%), po drugi vojni 41.000 mož (10,2%).

Črna gora: 220.000 prebivalcev, 30.000 mož vojske, padlih in ranjenih 10.000 (33,3%) v prvi in 1200 (4%) v drugi vojni.

Bolgarska: 4.445.000 prebivalcev, 600.000 mož vojske, padlih in ranjenih 73.000 mož (12,1%) v prvi in 83.000 (13,8%) v drugi vojni.

Grška: 2.435.000 prebivalcev, 300.000 mož vojske, padlih in ranjenih 23.000 mož (7,6%) v prvi in 25.000 mož (8,3%) v drugi vojni.

Turčija: Vojna mož 800.000 mož, padlih in ranjenih 150.000 mož (18,7%).

Nemški Nationalverband.

Praga, 26. avgusta. Načelnik nemškega Nationalverbanda dr. Gross izjavlja, da je sklical sejo Nationalverbanda na izrecno zahtevo nemških poslancev v Češki.

Dunaj, 26. avgusta. Nemški poslanci na Češkem bodo baje zahtevali od vlade tudi ustanovitve nemške montanistične visoke šole v nekem mestu premogokopnih pokrajin.

Čehi in češki deželni zbor.

Praga, 26. avgusta. Permanentna komisija bivših čeških deželnih poslancev je včeraj soglasno sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da naj vlada nemudoma razpiše nove volitve. Novi deželni zbor naj bi rešil volilno reformo, nakar naj se razpusti in takoj na podlagi novega volilnega reda razpiše nove volitve. Vse češke stranke bodo pri volitvah postopale sporazumno.

Učiteljska beda.

Praga, 26. avgusta. Glasom statistike čeških listov je sedaj na Češkem in Moravskem 6000 učiteljev brez službe.

Smrt državnega poslanca.

Linc, 26. avgusta. Krščansko-socialni poslanec župnik Lang, ki je zastopal okraj Ried-Mattighofen, je umrl; star je bil 47 let.

Stanje komisarja Skerleca.

Zagreb, 26. avgusta. Zdravstveno stanje komisarja Skerleca se je znatno izboljšalo.

Francoska in Rusija.

Petrograd, 26. avgusta. Francoski general Joffrè je v neki napitnici izjavil: Francoska misija je mogla iz vsega, kar je videla in kar se ji je z vso odkritostjo pokazalo, konstatirati kako veliko delo se vrši v ruski armadi. Kar je misija videla, jo navdaja z zadoščenjem. Misija se vrača s spoznanjem velike vrednosti ruske armade in njenih poveljnikov na Francosko.

Razmere v Belgiji.

Haag, 26. avgusta. Državnemu svetniku Van Lindenu je bila poverjena sestava novega kabineta na programu koncentracije vseh liberalnih strank.

Napetost med Zedinjenimi državami in Mehiko.

New York, 26. avgusta. Situacija je zelo kritična. Odposlanec Zedinjenih držav je obvestil predsednika Wilsona, da je njegovo nadaljno bivanje v Mehiki brez pomena ter da pričakuje naročila, da sme odpotovati. Če se Huerta do danes opolne ne ukloni, bo prebral predsednik Wilson v kongresu, že napovedano poslanico, s čimer stopi vprašanje v odločilen štadij.

Mehiko, 26. avgusta. Lind odpušča še danes v Washington. Zadnja pogajanja so pokazala, da Huerta noče odstopiti od svojega stališča. Predsednik je poklical pod orožje vse neaktivne častnike.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

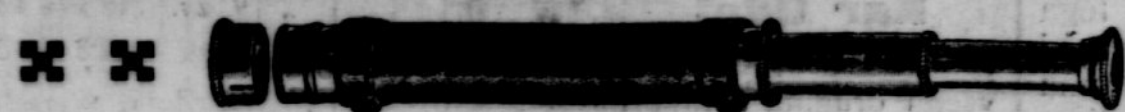

Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688**K. JURMAN**

Optični zavod z električnim obratom.

Optik in specialist.

Selenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Isplacane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Sprejme se takoj 2942

dva krojaška pomočnika

v delo. Eden naj je zmožen finega velikega dela, drugi pa poleg velikega dela tudi angleškega krojaštva.

Ponudbe ali vprašanja na upravn. »Slov. Naroda« pod šifro „A. B./2942“.

Sprejme se učenec

s primerno šolsko naobrazbo v špecerijsko trgovino I. Perdan, Ljubljana. 2933

Mesto učenca

v mešani trgovini se išče za krepkega dečka. Govori 4 jezike. Gre le na deželo. Ponudbe se prosi na Voltman, Vel. Lašče.

Hiša na deželi
v celjski okolici.

Priložnostni nakup. 2960

4 sobe, 2 kuhinji, 2 jedilni shrambi, 2 drugi čumnat in različni postranski prostori, pralnica z dvema kotloma, velike drvarnice, 2 svinjaka, vse z opoko krito, dvorišče za perutnino, velik izboren zelenjadni vrt, vse prisojno ležeče, brez prahu, z lepim razgledom na okoli ležeče gozdovite vrhove in na 10 minut oddaljeno mesto, 10 let davka prosta se prodaja. Cena 12.000 K, na roke 2 do 3500 K. Pojasnila daje g. Mihael Maček, čevljarški mojster v Celju, Cerkevni trg št. 1.

Mesna učiteljica sprejme za prihodnje šolsko leto

2 deklici
na stanovanje in hrano.

Klavir na razpolago. Oglasi na: „I. K. 69“ pošto ležeče, samo proti izkazilu inseratnega lista. 2837

Sprejme se v mesto v stalno
starejša oseba

ki je zmožna samostojno voditi malo gospodinjstvo. Slovenskega in nemškega jezika zmožne imajo prednost. — Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda«. 2936

Učenec
za fotografsko obrt

se takoj sprejme. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 2982

Od c. kr. deželnega šolskega sveta konces.
nadaljevalna šola in
dekliški penzionat

Kristina Joanowits, Dunaj VIII., Pteilgasse 5 (vhod Lercheengasse).

Vestna vzgoja in pouk. — Poučujejo srednješolski profesorji. — Velik vrt. Razkošno opravljeno. — Izvrstne reference. 1982

Zavod za pohištvo

Fran Doberlet v Ljubljani, Frančiškanska ulica 8

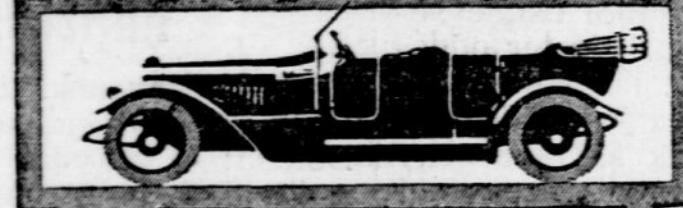
priporoča pohištvo vsake vrste solidne izvršitve in po nizki ceni.

Ivan Magdič

krojač prve vrste
Ljubljana, 2092
Dunajska cesta št. 20
(nasproti kavarno „Europa“)
se priporoča.
Zaloga angleškega blaga.Dr. Ravnihar
vljudno naznanja, da je preselil
svoje pisarniške prostore
na Miklošičevo cesto št. 26
(Sodna ulica, št. 9, Bahovčeva hiša
pred justično palačo).

2929

ELKA

Modely 1913

7/20 HP 13/30 HP

16/40 HP

Automobily

Laurin & Klement

del. dr.
Tvornica v Mladi Boleslavi.
Naročila sprejema A. Parzer-Mühlbacher,
Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:

nežno vonjavo, istotako fini okus, —
polno zlaturjavo barvo da naši kavi
edino le dobroznani, izkušeni zagrebški„kavin pridatek pravi: Frank.“
s tovarniško znamko „kavin mlinček“.

emp 126/25.644

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinejši kakovosti.

Za obila naročila se priporoča 930

Otilija Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Razpis.

Porušenje dež. nekdanj Pogačnikove hiše

v Salendrovi ulici v Ljubljani bo oddal deželni odbor potom javne ponudbene obravnave.

Pojasnila daje deželni stavbni urad med navadnimi uradnimi urami, Pismene ponudbe, v katerih naj bodo natančno navedeni vsi pogoji je predložiti 2989

do 3. septembra t. l. ob 11 dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: „Ponudba za porušenje Pogačnikove hiše v Salendrovi ulici“.

Na nepopolne, oziroma nejasne ponudbe se deželni odbor ne bo oziral. Izrecno si tudi pridržuje pravico, izbrati ponudnika neglede na ugodnost ponudbe, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno obravnavo.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 25. avgusta 1913.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznано solidno blago
ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.Otomane, divani in žimnice
različne kakovosti.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice,

bluze, modno blago, sukno, platno,
garniture, preproge, šerpe, rube, plati.